មគ្គុទ្ទេសក៍
សេចក្តីថ្លែងទំនាក់ទំនងគ្រួសារ

រៀបរៀងដោយអង្គការសហគមន៍ឥន្ទធនូកម្ពុជា

បោះពុម្ពលើកទី២ ឆ្នាំ២០២០

សន្ទានុក្រម

- **កិច្ចសន្យា** ៖ កិរិយាដែលបុគ្គលពីរនាក់ ឬច្រើននាក់មានឆន្ទៈ ត្រូវគ្នាព្រមបង្កើតកែប្រែ ឬរំលត់កាតព្វកិច្ច។[1]
- **កតិកាសញ្ញា** ៖ ជាកិច្ចព្រមព្រៀងមួយដែលត្រូវបានធ្វើឡើងរវាងភាគីពីរ ឬច្រើន ឬរវាងរដ្ឋនិងរដ្ឋ ទាំងផ្លូវការ ទាំងមិនផ្លូវការ ដើម្បីធ្វើអ្វីមួយរួមគ្នាក្នុងគោលបំណងបម្រើផលប្រយោជន៍រវាងគ្នាទៅវិញទៅមក។ [2]
- **ក្រមរដ្ឋប្បវេណី** ៖ ក្រមនេះបញ្ញត្តអំពីគោលការណ៍ទូទៅ ដែលទាក់ទងនឹងទំនាក់ទំនងគតិយុត្តផ្នែករដ្ឋប្បវេណី។ បញ្ញត្តិនៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីនេះត្រូវយកមកអនុវត្តចំពោះទំនាក់ទំនងទ្រព្យសម្បត្តិ និងទំនាក់ទំនងញាតិ លើកលែងតែមានកំណត់ផ្សេងៗនៅក្នុងច្បាប់ពិសេស។[1]
- **កាតព្វកិច្ច ឬករណីយកិច្ច** ៖ ១- ការងារដែលត្រូវតែធ្វើ[3]។ ២- ចំណងតាមផ្លូវច្បាប់ដែលបង្ខំឱ្យត្រូវតែធ្វើ[4]។
- **គត្តិយុត្ត** ៖ ១-តាមគន្លងច្បាប់ ២-ដែលទាក់ទងនឹងច្បាប់ ដែលត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ (ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, ២០០៧)។
- **ឆន្ទៈ** ៖ សេចក្តីប្រាថ្នា ឬបំណង ឬគំនិត ឬការយល់ព្រម។[3]
- **ទសវត្សរ៍** ៖ រយៈពេល១០ឆ្នាំ[3]។
- **ទ្រព្យសម្បត្តិរួម** ៖ ទ្រព្យសម្បត្តិទាំងឡាយ ដែលប្តីប្រពន្ធទាំងសងខាង ឬតែម្ខាងទទួលបាននៅក្នុងអំឡុងពេលមានចំណងអាពាហ៍ពិពាហ៍ លើកលែងតែទ្រព្យសម្បត្តិដោយឡែក។[1]

---

[1] ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា. (២០០៧). *ក្រមរដ្ឋប្បវេណី*

2 កតិកាសញ្ញាស្តីពីសិទ្ធិសេដ្ឋកិច្ច សង្គមកិច្ច និងវប្បធម៌ និងពិធីសារបន្ថែម ចូលជាធរមានតាមច្បាប់អន្តរជាតិនៅថ្ងៃទី៣ ខែមករា ឆ្នាំ ១៩៧៦.

[3] ជួន ណាត. *Buddhist Institution Dictionary*.កំណែទី២.១. ភ្នំពេញ: អ៊ុំ ចំរើន, ២០១១. កម្មវិធីកុំព្យូទ័រ

[4] ធយ អូន, ឥន យឿន, ងួន យ៉ាណា, អ៊ិត មល្លិកា, សៀន វិសាល. (២០១២). *សទ្ទានុក្រមពាក្យច្បាប់: ដកស្រង់ពីច្បាប់ និងលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តជាធរមានពីឆ្នាំ១៩៩៤ ដល់ឆ្នាំ២០១២. កម្ពុជា:* International Standard Books

- **នីតិភាព ៖** ១-គឺកម្រិតអាយុមួយ ដែលជនម្នាក់ត្រូវបានគេចាត់ទុកថា ត្រូវទទួលខុសត្រូវតាមផ្លូវច្បាប់ ចំពោះសកម្មភាពទាំងអស់របស់ខ្លួន ហើយត្រូវទទួលបាននូវសិទ្ធិស្របច្បាប់ ដែលប្រជាពលរដ្ឋទូទៅមាន [5] ។ ឧទាហរណ៍អាយុដែលត្រូវបានសិទ្ធិពេញលេញ ដើម្បីចុះកិច្ចសន្យា ធ្វើបណ្តាំមរតក និងការបោះឆ្នោត។ល។
- **នីតិជន** ៖ ១-បុគ្គលដែលមានអាយុគ្រប់តាមច្បាប់កំណត់ ហើយមានសមត្ថភាពឯករាជ្យខាងអំពើ។ ២- ជនដែលមានអាយុចាប់ពី១៨ឆ្នាំឡើងទៅ។[1]
- **បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ** ៖ អំពើខ្លះរបស់រូបវន្តបុគ្គល ឬនីតិបុគ្គលដែលបង្កចលាចលដល់សង្គម។ បទល្មើសត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ជា បទឧក្រិដ្ឋ បទមជ្ឈិម និងបទលហុ ទៅតាមទម្ងន់នៃបទល្មើសនោះ។[6]
- **បេក្ខភាព** ៖ លក្ខណៈសម្បត្តិនៃអ្នកដែលចង់បាននូវមុខតំណែង ការងារ ឬឋានន្តរផ្សេងៗ ដូចជាអ្នកប្រឡងប្រជែងដណ្តើមយកមុខតំណែងស្មៀន អ្នកតំណាងរាស្ត្រជាដើម។
- **មគ្គុទ្ទេសក៍** ៖ អ្នកណែនាំផ្លូវ។
- **មន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋាន** ៖ មន្ត្រីដែលបម្រើការកត់ត្រា រក្សាទុកនូវឯកសារផ្លូវការ ដូចជាសំបុត្រកំណើត សំបុត្រអាពាហ៍ពិពាហ៍ សំបុត្រមរណភាព(ទស្សនាវដ្តីអាន)[7]។
- **សិទ្ធិស៊ីវិល ឬសិទ្ធិពលរដ្ឋ** ៖ សិទ្ធិដែលមិនមែនជាសិទ្ធិនយោបាយរបស់ពលរដ្ឋទាំងអស់ ជាពិសេសសិទ្ធិទាំងឡាយដែលទាក់ទងនឹងសេរីភាពផ្ទាល់ខ្លួន [5]។
- **សន្ធិសញ្ញា** ៖ កិច្ចព្រមព្រៀងអន្តរជាតិ ដែលធ្វើឡើងជាលាយលក្ខណ៍អក្សររវាងរដ្ឋនិងរដ្ឋ រវាងរដ្ឋនិងអង្គការអន្តរជាតិ ឬរវាងអង្គការអន្តរជាតិ និងអង្គការអន្តរជាតិហើយស្ថិតនៅក្រោមការគ្រប់គ្រង នៃនីតិអន្តរជាតិសាធារណៈ ទោះបីជាកិច្ចព្រមព្រៀងនោះមានឈ្មោះជាអ្វីក៏ដោយ (ធម្មនុញ្ញ សន្ធិសញ្ញា អនុសញ្ញា កតិកាសញ្ញា...) ដើម្បីបង្កើតអានុភាពគតិយុត្ត ។[1]
- **អភិរក្ស** ៖ ការរក្សាដោយប្រុងប្រយ័ត្ន[3]។

---

[5] គណៈមេធាវីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា. *វចនានុក្រមពាក្យច្បាប់អង់គ្លេស-ខ្មែរ និងខ្មែរ-អង់គ្លេស.* ភ្នំពេញ:គណៈមេធាវីអាណត្តិទី៧, គ្មានកាលបរិច្ឆេទ .

[6] ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ២០០៩

[7] ទស្សនាវដ្តីអាន. (២០១២). *វចនានុក្រមអានខ្មែរ.* ដកស្រង់ពី http://dict.antkh.com

- **អត្រានុកូលដ្ឋាន ៖** ចំណាងរួមភ្ជាប់សញ្ជាតិទៅនឹងរដ្ឋ និងឋានៈនៅក្នុងគ្រួសារហើយដែលបង្កើតឱ្យមានសិទ្ធិ និងករណីយកិច្ច។ ឧទាហរណ៍ ៖ លិខិតអត្រានុកូលដ្ឋានរួមមាន សំបុត្រកំណើត សំបុត្រអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង សំបុត្រមរណភាព។[1]
- **អ្នកស្រឡាញ់ភេទដូចគ្នា ៖** មានដូចជា ស្ត្រីស្រឡាញ់ស្ត្រី បុរសស្រឡាញ់បុរស អ្នកស្រឡាញ់ទាំងពីរភេទ អន្តរភេទ អ្នកប្តូរយេនឌ័រ និងអ្នកមិនកំណត់អត្តសញ្ញាណយេនឌ័រខ្លួនឯង។

១. សេចក្តីផ្តើម

មគ្គុទេសក៍សេចក្តីថ្លែងទំនាក់ទំនងគ្រួសារ គឺជាឯកសារណែនាំពីអត្ថន័យ ការប្រើប្រាស់ និងលក្ខន្តិកៈនានានៃទម្រង់បែបកិច្ចសន្យាឯកជន ដើម្បីជួយសម្រួលទៅដល់អ្នកពាក់ព័ន្ធរួមមាន ដៃគូអ្នកស្រឡាញ់ភេទដូចគ្នា និងអ្នកសម្របសម្រួលនៃការចុះសេចក្តីថ្លែងទំនាក់ទំនងគ្រួសារ ដែលមានដូចជាអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន សមាជិកសកម្មនិងបុគ្គលិករបស់អង្គការសហគមន៍ឥន្ទធនូកម្ពុជាជាដើម។ នេះជាការបោះពុម្ពលើកទី២ ដោយការបោះពុម្ពលើកទី១ គឺនៅក្នុងឆ្នាំ២០១៦។

២. ប្រវត្តិនៃអ្នកស្រឡាញ់ភេទដូចគ្នានៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា

វត្តមានរបស់អ្នកស្រឡាញ់ភេទដូចគ្នានៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាគឺមានយូរមកហើយបើទោះបីជាមិនសូវមានឯកសារប្រវត្តិសាស្ត្របញ្ជាក់ក៏ដោយ។ ជាក់ស្តែងនៅក្នុងកំណត់ហេតុរបស់ ជីវ តាក្វាន់ ក្នុងសម័យអង្គរ ឆ្នាំ១២៩៦ «មានបុរស "ដែលលក្ខណៈដូចស្ត្រី" នៅក្នុងប្រទេសបានដើរលេងនៅក្នុងផ្សារក្នុងចំណោមប្រជាជនជាច្រើន[8] [...]» ។

[8] សៀវភៅកំណត់ត្រានៃកម្ពុជា៖ទឹកដីនិងប្រជាជនកម្ពុជា (A Record of Cambodia: The Land and Its People) ដោយ ជូ តាក្វាន់ 1296 និងមានការប្រែសម្រួលជាភាសាអង់គ្លេសនៅឆ្នាំ 2007

តាមរយៈសៀវភៅរូបថតដែលមានចំណងជើងថា «ធម្មតា ២»[9] ក៏បានលើកឡើងពីសាច់រឿងពិតរបស់ដៃគូស្នេហាស្រ្តីស្រឡាញ់ស្រ្តីចំនួន ៣គូ ដែលកើតឡើងនៅក្នុងរបបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យឆ្នាំ១៩៧០-១៩៧៥ (របបខ្មែរក្រហម)ផងដែរ ។មកដល់សព្វថ្ងៃ ដៃគូអ្នកស្រឡាញ់ភេទដូចគ្នា មានចម្រុះវ័យប្រមាណជាង១០០០គូ តាមរយៈការងារចងក្រងរបស់អង្គការសហគមន៍ឥន្ទធនូកម្ពុជា ។ វាបង្ហាញឱ្យឃើញថា បើទោះបីជាផ្លូវច្បាប់ និងសង្គមមិនទាន់ទទួលស្គាល់ អ្នកស្រឡាញ់ភេទដូចគ្នាពេញលេញនៅឡើយ ប៉ុន្តែពួកគេបានកសាងជាក្រុមគ្រួសារ បំពេញកាតព្វកិច្ច និងតម្រូវការ ដើម្បីទទួលបានសុភមង្គលរួចមកហើយ។

៣. គតិយុត្តនៃអ្នកស្រឡាញ់ភេទដូចគ្នា

មានសំណួរជាច្រើនតែងតែចោទឡើងថា តើនៅកម្ពុជាមានច្បាប់ស្តីពីក្រុមអ្នកស្រឡាញ់ភេទដូចគ្នាឬទេ? ចម្លើយពីអ្នកសិក្សាច្បាប់ រួមទាំងមេធាវីផងដែរ បានផ្តល់នូវចម្លើយយ៉ាងខ្លីថា "**មិនមានទេ**"។ នៅក្នុងក្រមរដ្ឋប្បវេណីព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ២០០៧ និងរដ្ឋធម្មនុញ្ញកម្ពុជាឆ្នាំ១៩៩៣ បានចែងអំពី «បុរស និងស្រ្តីមានសិទ្ធិស្មើគ្នាក្នុងគ្រប់ វិស័យទាំងអស់ ជាពិសេសក្នុងអាពាហ៍ពិពាហ៍ និងគ្រួសារ។» ទន្ទឹមនឹងនោះ ប្រទេសកម្ពុជាក៏មិនមានការដាក់ទោសទណ្ឌ ឬហាមឃាត់ចំពោះអត្តសញ្ញាណ និងទំនាក់ទំនងស្នេហារបស់អ្នក

[9] ធម្មតា II ដោយវុធ លីណូ និង ផលិតដោយសហគមន៍ឥន្ទធនូកម្ពុជា(រ៉ាក់) ឆ្នាំ២០១៣

ស្រឡាញ់ភេទដូចគ្នាដែរ។ ផ្ទុយទៅវិញ ប្រទេសកម្ពុជាមានបរិយាកាសអំណោយផលចំពោះសិទ្ធិមនុស្សជាទូទៅរបស់សហគមន៍នេះ។

ដោយហេតុថាកម្ពុជាជារដ្ឋសមាជិកនៃអង្គការសហប្រជាជាតិ ហើយបានទទួលស្គាល់ និងគោរពសិទ្ធិមនុស្ស ដូចមានចែងក្នុងធម្មនុញ្ញនៃអង្គការសហប្រជាជាតិ សេចក្តីប្រកាសជាសកលស្តីពីសិទ្ធិមនុស្ស និងកតិកាសញ្ញា ព្រមទាំងអនុសញ្ញាទាំងឡាយទាក់ទងទៅនឹងសិទ្ធិមនុស្ស សិទ្ធិនារី និង សិទ្ធិកុមារ ដូចនេះប្រទេសកម្ពុជាបានប្តេជាចិត្តក្នុងការពារ លើកស្ទួយ និងមានវិធានការ ដើម្បីធានានូវការគោរពសិទ្ធិមនុស្ស ដែលការប្តេជ្ញាចិត្តនេះក៏បានចែងក្នុងមាត្រា៣១ នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញប្រទេសកម្ពុជា។ បន្ថែមទៅលើនោះ សេចក្តីសម្រេចរបស់ក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញកម្ពុជា ឆ្នាំ២០០៧ [10] បញ្ជាក់ឡើងវិញថា សន្ធិសញ្ញាសិទ្ធិមនុស្សអន្តរជាតិ ដែលត្រូវបានផ្តល់សច្ចាប័នដោយព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា អាចអនុវត្តន៍ដោយផ្ទាល់នៅតុលាការកម្ពុជា។

ម្យ៉ាងទៀត វាមានន័យថា មាត្រាខាងក្រោមនៃច្បាប់អន្តរជាតិ អនុវត្តន៍ទៅលើពលរដ្ឋកម្ពុជាដែលជា អ្នកស្រឡាញ់ភេទដូចគ្នា៖

- សេចក្តីប្រកាសជាសកលស្តីពីសិទ្ធិមនុស្ស ជាពិសេសមាត្រា ១ ២ ៧ ១២ និង ១៦
- កតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងនយោបាយ ជាពិសេស មាត្រា២(១) ១៧ ២៣ និង ២៦
- អនុសញ្ញាស្តីពីការលុបបំបាត់រាល់ទម្រង់នៃការរើសអើងប្រឆាំងនឹងស្ត្រីភេទ ជាពិសេស មាត្រា១ ២ ១៥ និង ១៦

មាត្រា ២៦ នៃសេចក្តីប្រកាសសិទ្ធិមនុស្សអាស៊ាន ឆ្នាំ២០១២ ក៏បានអះអាងឡើងវិញដែរថា ***«មនុស្សទាំងអស់គួរតែមានភាពស្មើគ្នាចំពោះមុខច្បាប់ ហើយការរើសអើងគឺខុសច្បាប់ ។»***

គោលការណ៍ យ៉កយ៉ាកាតា ឆ្នាំ២០០៦ បានផ្តល់អោយនូវការណែនាំពីការគោរពនៃការអនុវត្តទៅលើច្បាប់សិទ្ធិមនុស្សអន្តរជាតិ ដែលផ្តោតទៅលើនិន្នាការភេទ និងអត្តសញ្ញាណយេនឌ័រ និងការបង្ហាញយេនឌ័រ។

[10] ក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាថ្ងៃទី១០ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៧ លេខ ០៩២/០០៣/២០០៧ ទាក់ទង នឹងការអនុវត្តសន្ធិសញ្ញាសិទ្ធិមនុស្សអន្តរជាតិដោយតុលាការនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា

បន្ថែមទៅលើនោះ កាលពីថ្ងៃទី៣០ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៩ កម្ពុជាបានទទួលយកនូវអនុសាសន៍ទាំង៩ ចេញពីការត្រួតពិនិត្យជាសកលតាមកាលកំណត់ (យូ.ភី.អ)[11] ជុំទី៣ ដែលទាក់ទងនឹងសិទ្ធិអ្នកស្រឡាញ់ភេទដូចគ្នារួមមាន *(១) បង្កើតគោលនយោបាយស្តីពីការប្រឆាំងនឹងការរើសអើងសហគមន៍អ្នកស្រឡាញ់ភេទដូចគ្នា។ (២) វិសោធនកម្មមាត្រា ៤៥ នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញ ដើម្បីអនុញ្ញាតឱ្យមានអាពាហ៍ពិពាហ៍ស្របច្បាប់សម្រាប់អ្នកស្រឡាញ់ភេទដូចគ្នា និង(៣)តាក់តែងច្បាប់ស្តីពី ការទទួលស្គាល់អត្តសញ្ញាណយេនឌ័រ របស់បុគ្គល ដែលជាអ្នកស្រឡាញ់ភេទដូចគ្នា ឲ្យស្របទៅនឹងអាទិភាពតម្រូវការដូចបានរៀបរាប់ខាងលើ។* ការទទួលយកអនុសាសន៍ទាំងនេះបានបង្ហាញនូវឆន្ទៈរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ក្នុងការពង្រឹងស្ថានភាពសិទ្ធិមនុស្សរបស់អ្នកស្រឡាញ់ភេទដូចគ្នាក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សកម្ពុជា

សេចក្តីប្រកាសព័ត៌មាន
ស្តីពី
ការទទួលយកអនុសាសន៍នៃកិច្ចប្រជុំពិនិត្យជាសកលតាមកាលកំណត់ (UPR) ជុំទី៣ សម្រាប់កម្ពុជា នៅទីក្រុងហ្សឺណែវ ប្រទេសស្វីស
កាលពីថ្ងៃទី៣០ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៩

ក្នុងកិច្ចប្រជុំលើកទី៣២នៃ UPR Working Group របស់ក្រុមប្រឹក្សាសិទ្ធិមនុស្សអង្គការសហប្រជាជាតិ ស្តីពីយន្តការពិនិត្យជាសកលតាមកាលកំណត់ (UPR) ជុំទី៣សម្រាប់កម្ពុជា នៅទីក្រុងហ្សឺណែវ ប្រទេសស្វីស កាលពីថ្ងៃទី៣០ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៩ កន្លងមក កម្ពុជាទទួលបាននូវអនុសាសន៍សរុបចំនួន ១៩៨ ដែលផ្តល់ដោយរដ្ឋចំនួន៧៣ជាសមាជិកអង្គការសហប្រជាជាតិ។ ក្នុងចំណោមអនុសាសន៍ទាំងនោះ អនុសាសន៍មួយចំនួនផ្តោតលើការកោតសរសើរ និងស្វាគមន៍ចំពោះកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល

ប្រភពរូបភាព៖ ទំព័រហ្វេសប៊ុកគណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សកម្ពុជា។

ជាចុងក្រោយ អគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ លោក បាន គីមូន បានមានប្រសាសន៍ថា "*សិទ្ធិមនុស្សគឺសម្រាប់មនុស្សគ្រប់គ្នា មិនថាអ្នកជាអ្នកណា ឬអ្នកនោះស្រឡាញ់អ្នកណាឡើយ។* " ដូចនេះអ្នកស្រឡាញ់ភេទដូចគ្នាក៏មានសិទ្ធិទទួលការអប់រំ សិទ្ធិរស់រានមានជីវិត សិទ្ធិជៀសផុតពីការរើសអើង សិទ្ធិជ្រើស

---

[11] ការត្រួតពិនិត្យជាសកលតាមកាលកំណត់ (យូ.ភី.អ) ជុំទី៣ គឺជាយន្តការមួយរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិអនុវត្តតាមរយៈការត្រួតពិនិត្យ ទៅលើការគោរពប្រតិបត្តិ ទៅតាមកាតព្វកិច្ចសិទ្ធិមនុស្សរបស់រដ្ឋនីមួយៗ ដែលជាសមាជិកអង្គការសហប្រជាជាតិ ក្នុងការផ្តល់យោបល់ និងបំពេញបន្ថែម រវាងរដ្ឋ និងរដ្ឋ ដើម្បីឱ្យស្ថានភាពសិទ្ធិមនុស្សមានភាពប្រសើរឡើង និងដើម្បីបំពេញកាតព្វកិច្ចសិទ្ធិមនុស្ស នៅក្នុងប្រទេសរបស់ខ្លួន។

ជើសដៃគូ ឬគូស្រករ។ល។ ដែលសិទ្ធិទាំងឡាយនោះត្រូវបានអនុវត្ត ដើម្បីគោរពនូវភាពថ្លៃថ្នូរនៃមនុស្សជាតិ ដោយមិនប្រកាន់វណ្ណៈ ពូជសាសន៍ សាសនា នយោបាយ ភេទ និងនិន្នាការផ្លូវភេទឡើយ។

៤. ឧបសគ្គនៃអ្នកស្រឡាញ់ភេទដូចគ្នា

(*ឈ្មោះអ្នកសរសេរដាក់ឱ្យ ដើម្បីរក្សាការសម្ងាត់ពីអត្តសញ្ញាណរបស់បុគ្គល)

ករណីសិក្សាទី១

ឌី និង ដា* ជាដៃគូស្ត្រីស្រឡាញ់ស្ត្រី ដែលបានរួមរស់នៅជាមួយគ្នា មើលថែទាំគ្នាទៅវិញទៅមក អស់រយៈពេល២៦ឆ្នាំមកហើយ។ នៅឆ្នាំ២០០០ ពួកគាត់ទាំងពីរនាក់បានសុំកូនស្រីម្នាក់មកចិញ្ចឹមបីបាច់។ ពួកគាត់បានទៅចុះសំបុត្រកំណើតកូនស្រីនោះនៅសាលាឃុំ ដោយមន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋានបានយល់ព្រម ដោយដាក់អ្នកទាំងពីរ ម្នាក់ជាឪពុក ម្នាក់ទៀតជាម្តាយ។ ប៉ុន្មានឆ្នាំក្រោយមក ឌី ក៏ទៅធ្វើសៀវភៅគ្រួសារ ព្រោះយល់ថារស់នៅជាមួយគ្នាយូរឆ្នាំហើយ ព្រមទាំងមានកូននៅក្នុងបន្ទុកទៀត ដូច្នេះវាសំខាន់ដែលមានឯកសារផ្លូវច្បាប់ ដើម្បីបញ្ជាក់ពីទំនាក់ទំនងសាច់ញាតិនៃគ្រួសារនេះ។ ឌី និងដា បានទៅរកមន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋាន ប៉ុន្តែមន្ត្រីនគរបាលប៉ុស្តិ៍បដិសេធមិនអាចសរសេរបញ្ជាក់ថា ឌី និងដា មានទំនាក់ទំនងជាឪពុកម្តាយ ដោយសារពួកគាត់មានភេទស្រីពីកំណើតដូចគ្នា។ អ្នកទាំងពីរមានការព្រួយបារម្ភទៅលើសំបុត្រកំណើតកូនរបស់គាត់ ដែលមានលក្ខណៈខុសគ្នាពីសៀវភៅគ្រួសារបែបនេះ ដោយហេតុអាចបង្កផលវិបាកនាពេលអនាគត នៅពេលកូនគាត់ត្រូវដាក់ពាក្យស្នើសុំធ្វើអត្តសញ្ញាណបណ្ណ ដាក់ពាក្យធ្វើការងារ និងទទួលមរតកផងដែរ។*

ករណីសិក្សាទី២

វ៉ាន់* ជាអ្នកផ្លាស់ប្តូរយេនឌ័រពីស្រីទៅប្រុស មានទំនាក់ទំនងស្នេហាជាមួយ ស្រីស* អស់រយៈពេល២ឆ្នាំ។ នៅពេលឪពុកម្តាយស្រីសបានដឹងពីទំនាក់ទំនងនេះ ពួកគាត់មានបំណងចង់ផ្តាច់ទំនាក់ទំនងស្នេហារវាងអ្នកទាំងពីរ ដោយចោទវ៉ាន់ពីបទជួញដូរមនុស្ស និង រួមភេទជាមួយអនីតិជន ដែលសំដៅទៅលើការរួមភេទជាមួយកូនស្រីរបស់គាត់ដែលបានចូលបម្រើការងារនៅសហគ្រាសឯកជន បើទោះជាអ្នកទាំងពីរបានស្រឡាញ់គ្នាដោយស្ម័គ្រស្មោះ មិនមានអ្នកណាបង្ខិតបង្ខំអ្នកណាឡើយ។ ជាលទ្ធផល វ៉ាន់ត្រូវជាប់នៅក្នុងពន្ធនាគារអស់ជាច្រើនខែ មុនពេលទទួលបានការកាត់ក្តីដោយយុត្តិធម៌។

ទាំងនេះគឺជាសាច់រឿង ដែលបង្ហាញពីឧបសគ្គកើតឡើងចំពោះអ្នកស្រឡាញ់ភេទដូចគ្នាទាំងក្នុងបរិបទសង្គម និងផ្លូវច្បាប់ នៅប្រទេសកម្ពុជា។ ការស្រាវជ្រាវរបស់អង្គការសហគមន៍ឥន្ទធនូកម្ពុជាស្តីពី «ការយល់ឃើញ អាកប្បកិរិយា និងឥរិយាបថចំពោះអ្នកស្រឡាញ់ភេទដូចគ្នា ក្នុងប្រទេសកម្ពុជា» ក្នុងឆ្នាំ២០១៥ បានរកឃើញថា ៨០% នៃសាធារណជន និងអ្នកស្រឡាញ់ភេទដូចគ្នាចំនួន ១៥៦៣នាក់ យល់ថាការរើសអើងគឺជាបញ្ហាចម្បង បំផុតរបស់សហគមន៍អ្នកស្រឡាញ់ភេទដូចគ្នា ។ ការរិះគន់ សើចចំអក មាក់ងាយ ការមិនផ្តល់សិទ្ធិក្នុងការជ្រើសរើសដៃគូ ការមើលរំលង និងការផាត់ចេញ[12] នៃដៃគូអ្នកស្រឡាញ់ភេទដូចគ្នាចេះតែកើតមានឡើងគួរឲ្យកត់សម្គាល់។ ជាក់ស្តែងដោយសារឧបសគ្គខាងលើនេះហើយ រារាំងចំពោះការហ៊ានចេញមុខជាចំហរ ទៅកាន់គ្រួសារ និងសហគមន៍ជុំវិញ ដែលជាហេតុធ្វើឱ្យសហគមន៍អ្នកស្រឡាញ់កាន់តែក្លាយជាក្រុមងាយរង គ្រោះ។

ក្នុងការស្រាវជ្រាវឆ្នាំ ២០១៥ ដដែលបានបង្ហាញពីការយល់ស្របរបស់ក្រុមអ្នកស្រឡាញ់ភេទដូចគ្នានិងសាធារណជនចំពោះតម្រូវការអាទិភាពរបស់អ្នកស្រឡាញ់ភេទដូចគ្នា ដែលក្នុងនោះរួមមាន៖

១) ការសុំកូនពេញលេញសម្រាប់គ្រួសារដែលជាអ្នកស្រឡាញ់ភេទដូចគ្នា

២) អាពាហ៍ពិពាហ៍ស្របច្បាប់

៣) ការទទួលស្គាល់ អត្តសញ្ញាណយេនឌ័ររបស់អ្នកប្តូរយេនឌ័រ នៅក្នុងឯកសារបញ្ជាក់អត្តសញ្ញាណរបស់ពលរដ្ឋ ឧទាហរណ៍ សំបុត្រកំណើត អត្តសញ្ញាណប័ណ្ណ លិខិតឆ្លងដែន ។ល។

៥. ប្រវត្តិនៃសេចក្តីថ្លែងទំនាក់ទំនងគ្រួសារ

សេចក្តីថ្លែងទំនាក់ទំនងគ្រួសារ គឺជាគំនិតផ្តួចផ្តើមរួមពីសហគមន៍អ្នកស្រឡាញ់ភេទដូចគ្នា អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន មេធាវី អ្នកច្បាប់ជាតិ និងអន្តរជាតិ។ សហគមន៍អ្នកស្រឡាញ់ភេទដូចគ្នា ដែលជាសមាជិកនៃសហគមន៍ឥន្ទធនូកម្ពុជា តែងតែជួបជុំគ្នាជាពិសេសតាមរយៈកម្មវិធីទិវាសប្តាហ៍មោទនភាព និងទិវាសិទ្ធិមនុស្សអន្តរជាតិ ដើម្បីជជែកពិភាក្សាទៅលើភាពលំបាក ឬឧបសគ្គដែលខ្លួនជួបប្រទះនិងស្នើសុំគំនិតយោបល់ស្វែងរកដំណោះស្រាយពីអ្នកពាក់ព័ន្ធដែលមានដូចជា អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន មេធាវី អ្នកច្បាប់ជាតិនិងអន្តរជាតិជាដើម។ ជាលទ្ធផល ទម្រង់កិច្ចសន្យាដែលហៅថាសេចក្តីថ្លែងទំនាក់ទំនងគ្រួសារត្រូវបានព្រាងឡើង និងឆ្លងកាត់ការពិគ្រោះយោបល់ចំនួន ៣ដង និងសាកល្បងបំពេញទម្រង់ ហើយបានដាក់ឲ្យប្រើប្រាស់ជាផ្លូវការនៅឆ្នាំ២០១៦។

---

[12] បេកកំហើញនៅក្នុងរបាយការណ៍អំពើហិង្សាគ្រួសារប្រឆាំងនឹងស្ត្រីស្រឡាញ់ស្ត្រី ស្ត្រីស្រឡាញ់ទាំងពីរភេទ និងស្ត្រីប្តូរយេនឌ័រជាបុរស នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាឆ្នាំ២០១៩ នៃអង្គការសហគមន៍ឥន្ទធនូកម្ពុជា (រ៉ក់) https://bit.ly/2YuaqNY

តើអ្វីជាសេចក្តីថ្លែងទំនាក់ទំនងគ្រួសារ?

សេចក្តីថ្លែងទំនាក់ទំនងគ្រួសារគឺជាទម្រង់កិច្ចសន្យាស្នេហាដែលការពារផ្នែកច្បាប់ សម្រាប់ដៃគូអ្នកស្រឡាញ់ភេទដូចគ្នា ដែលមានបំណងរស់នៅជាមួយគ្នាជាគ្រួសារ ។ ទម្រង់នេះជាយន្តការឆ្លើយតបបណ្តោះអាសន្ននៅពេលដែលប្រទេសកម្ពុជាមិនទាន់មានច្បាប់អាពាហ៍ពិពាហ៍សម្រាប់ដៃគូអ្នកស្រឡាញ់ភេទដូចគ្នានៅឡើយ។

៦. សារៈសំខាន់នៃការមានសេចក្តីថ្លែងទំនាក់ទំនងគ្រួសារ

ដោយហេតុថា ច្បាប់ក្នុងស្រុកមិនបានចែងអំពីទំនាក់ទំនងនៃអ្នកស្រឡាញ់ភេទដូចគ្នា ដូចនេះទំនាក់ទំនងនៃអ្នកស្រឡាញ់ភេទដូចគ្នាត្រូវបានបដិសេធដោយមន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋាន ក្នុងការចុះបញ្ជីនៃទំនាក់ទំនងគ្រួសារជាផ្លូវការ ក្នុងលិខិតអាពាហ៍ពិពាហ៍ ដូចទៅនឹងអ្នកស្រឡាញ់ភេទផ្ទុយគ្នា។

ដោយសារតែភាពរស់នៅជាលក្ខណៈគ្រួសារ ដូចជាស្វាមីភរិយាចាំបាច់ត្រូវមានឯកសារណាមួយ ក្នុងការបង្ហាញនូវទំនាក់ទំនងគ្រួសារ ដែលវាមានសារៈសំខាន់មួយចំនួនដូចខាងក្រោម ៖

ក. ផ្តល់ឱ្យគូស្នេហាភេទដូចគ្នា មានភស្តុតាងផ្លូវការ អំពីទំនាក់ទំនងពិតនេះ។
ខ. ពង្រឹងនូវប្រសិទ្ធិភាពនៃការដឹងឮ និងទទួលយកពីសំណាក់គ្រួសារ និងសហគមន៍ អំពីទំនាក់ទំនងនៃដៃគូភេទដូចគ្នា។

គ. បញ្ជាក់ពីកាតព្វកិច្ចចិញ្ចឹមកូនបីបាច់ និងថែរក្សាកូន ទាំងកូនបង្កើត និងកូនចិញ្ចឹម។

ឃ. បង្ហាញនូវការរស់នៅក្នុងសង្គមដោយស្មើភាព គ្មានការរើសអើង និងចេញមុខជាសាធារណៈ ។
ង. រឹតចំណងនូវក្តីស្រឡាញ់ ដោយភក្តីភាពរវាងគូភាគី ព្រមទាំងកំណត់នូវកាតព្វកិច្ច និងករណីយកិច្ចចំពោះគ្នាទៅវិញទៅមក។

ច. បង្កើតជាភស្តុតាងអំពីទ្រព្យសម្បត្តិរួម ដែលរកបានក្នុងរយៈពេលរួមរស់ជាមួយគ្នា ដែលបានចុះនៅក្នុងទម្រង់សេចក្តីថ្លែងទំនាក់ទំនងគ្រួសារ។

ឆ. ការពារនឹងការចោទប្រកាន់លើបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌផ្សេងៗមកលើភាគីណាមួយ នៃទំនាក់ទំនងគ្រួសារនេះ។

ជ. បញ្ជាក់ពីតម្រូវការចាំបាច់ផ្នែកច្បាប់ ជាពិសេសលទ្ធភាពនៃការធ្វើវិសោធនកម្មរដ្ឋធម្មនុញ្ញ និងក្រមរដ្ឋប្បវេណីដើម្បីទទួលស្គាល់ និងការពារសហព័ទ្ធ និងគ្រួសារអ្នកស្រឡាញ់ភេទដូចគ្នា។

៧. ការត្រៀមធ្វើសេចក្ដីថ្លែងទំនាក់ទំនងគ្រួសារ

លក្ខខណ្ឌក្នុងការធ្វើសេចក្ដីថ្លែងទំនាក់ទំនងគ្រួសារ

- **នីតិភាព៖**សេចក្ដីថ្លែងទំនាក់ទំនងគ្រួសារអាចធ្វើទៅបាន លុះត្រាតែភាគីទាំងពីរជានីតិជន (មានអាយុចាប់ពី១៨ឆ្នាំឡើង)។ ដូច្នេះបុគ្គលដែលធ្វើសេចក្ដីថ្លែងទំនាក់ទំនងគ្រួសារត្រូវមានអាយុ១៨ឆ្នាំឡើង ដោយយោងទៅតាមក្រមរដ្ឋប្បវេណី[13] ។

- **គោលការណ៍ស្ម័គ្រចិត្ត៖** លើសពីនេះ ការធ្វើសេចក្ដីថ្លែងទំនាក់ទំនងគ្រួសារគឺផ្អែកលើគោលការណ៍ស្ម័គ្រចិត្ត និងព្រមព្រៀងរវាងភាគីទាំងសងខាង ដើម្បីជៀសវាងការចោទប្រកាន់ ឬភាន់ច្រឡំផ្សេងៗ។

- **រយៈពេលនៃការត្រៀមខ្លួន៖** សេចក្ដីថ្លែងទំនាក់ទំនងគ្រួសារគឺជាលិខិតស្នាមផ្លូវការដែលមានតម្លៃគតិយុត្តស្មើនឹងកិច្ចសន្យាឯកជន។ ហេតុនេះ ការសម្រេចចិត្តក្នុងការធ្វើសេចក្ដីថ្លែងទំនាក់ទំនងគ្រួសារ ត្រូវបានលើកទឹកចិត្តឱ្យដៃគូគិតពីផលប៉ះពាល់មួយចំនួនដូចជា ការមិនទាន់ត្រៀមខ្លួនរួចរាល់ក្នុងការរួមរស់ជាមួយគ្នា និងទទួលខុសត្រូវរួមគ្នាក្នុងភាពជាគ្រួសារជាដើម។ ដូចនេះសេចក្ដីថ្លែងទំនាក់ទំនងគ្រួសារ បានកំណត់រយៈពេលរស់នៅជាមួយគ្នា*ចាប់ពី៣ឆ្នាំឡើង* ដែលជារយៈពេលសមស្របមួយក្នុងការបង្ហាញពី*ការរស់នៅជាប់លាប់ក្រោមដំបូលផ្ទះតែមួយ ចាប់ដៃគ្នាប្រកបមុខរបរចិញ្ចឹមជីវិត និងថែទាំគ្នាទៅវិញទៅមក*ដើម្បីឱ្យដៃគូអ្នកស្រឡាញ់ភេទដូចគ្នាអាចសិក្សាស្វែងយល់ពីគ្នាបានច្បាស់លាស់ ហើយមានទំនុកចិត្ត។ ក្រៅពីនេះ ប្រសិនបើដៃគូដែលរួមរស់ជាមួយគ្នាមានការទទួលស្គាល់ ឬដឹងឮ ពីសំណាក់ចាស់ទុំនៅក្នុងភូមិឃុំ បានរៀបចំពិធីសែនព្រេន ជប់លៀង អបអរ ឬរៀបការតាមប្រពៃណី ក៏កាន់តែប្រសើរ ពីព្រោះវាជាភស្តុតាងបន្ថែមនៃការដឹងឮពីទំនាក់ទំនងស្នេហា។

---

[13] យោងទៅតាមមាត្រា ១៧ ក្រមរដ្ឋប្បវេណិ អនីតិជន សំដៅទៅលើជនដែលមានអាយុក្រោម ១៨ (ដប់ប្រាំបី) ឆ្នាំ ។

ក្រមរដ្ឋប្បវេណី មាត្រា ៩៤៨ នីតិភាពនៃការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍

លក្ខន្តិកៈ (ការកំណត់)

- ### ឯកសារមួយក្នុងចំណោម៖

    - សំបុត្រកំណើត ឬអត្តសញ្ញាណប័ណ្ណ ឬលិខិតឆ្លងដែន
    - សៀវភៅស្នាក់នៅ ឬលិខិតបញ្ជាក់ការស្នាក់នៅបណ្តោះអាសន្ន

- ### សាក្សី ៖

    - ដៃគូត្រូវស្វែងរកសាក្សីចំនួន២នាក់ ដែលជាអ្នកដែលដឹងឮពីរយៈពេលនៃការរស់នៅ និងទំនាក់ទំនងស្នេហារបស់ភាគីទាំងពីរ។ គូភាគីទាំងសងខាងគួរមានការពិភាក្សាជាមួយសាច់ញាតិក្រុមគ្រួសារ (ប្រសិនបើរស់នៅជាមួយគ្រួសារ) ដើម្បីធ្វើជាសាក្សីក្នុងសេចក្តីថ្លែងទំនាក់ទំនងគ្រួសារ។

    - ភាគីទាំងសងខាងគួរពន្យល់សាក្សីដែលខ្លួនបានជ្រើសរើស អំពីតួនាទីរបស់សាក្សី គឺគ្រាន់តែអ្នករួមចំណែកដឹងឮ អំពីការចុះកិច្ចសន្យាទំនាក់ទំនងគ្រួសារនេះប៉ុណ្ណោះ។ សាក្សីមិនមានទំនួលខុសត្រូវផ្នែកច្បាប់ណាមួយ ដូចទៅនឹងភាគីដែលជាម្ចាស់កិច្ចសន្យានៃសេចក្តីថ្លែងទំនាក់ទំនងគ្រួសារឡើយ។

❖ សម្រាប់អ្នកសម្របសម្រួល

អ្នកសម្របសម្រួលអាចជាអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន និងសកម្មជនរបស់អង្គការ សមាគម ឬបណ្តាញសហគមន៍អ្នកស្រឡាញ់ភេទដូចគ្នា។ មុនការចុះ អ្នកសម្របសម្រួលអាចជួយដៃគូរៀបចំដើម្បីប្រាកដថា លក្ខន្តិកៈ និងតម្រូវការឯកសារដែលបានរៀបរាប់ខាងលើ ត្រូវបានរៀបចំជាស្រេច។ ក្នុងនោះចំណុចសំខាន់គួរកត់សម្គាល់រួមមាន៖

- ឯកសារថតចម្លងរបស់គូភាគីដូចជា អត្តសញ្ញាណប័ណ្ណ និងសៀវភៅស្នាក់នៅ ឬលិខិតបញ្ជាក់ការស្នាក់នៅបណ្តោះអាសន្ន។
- ទម្រង់សេចក្តីថ្លែងទំនាក់ទំនងគ្រួសារ
- សាក្សីពីររូបដែលត្រូវមានវត្តមាននៅពេលចុះទម្រង់

៨. ការបំពេញទម្រង់សេចក្តីថ្លែងទំនាក់ទំនងគ្រួសារ

ទំព័រទី១ នៃសេចក្តីថ្លែងទំនាក់ទំនងគ្រួសារ

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

សេចក្តីថ្លែងទំនាក់ទំនងគ្រួសារ

1

ថ្ងៃទី ១៥ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ២០២០

ខេត្ត/ក្រុង	ស្វាយរៀង
ស្រុក/ខណ្ឌ	ស្វាយជ្រំ
ភូមិ/សង្កាត់	ភូមិក្តុម្ពី ឃុំគោកព្រីង

2

3

ភាគី (ក)		ភាគី (ខ)	
ឈ្មោះ	សុខ សេរី	ឈ្មោះ	ព្រំ សីហា
អាយុ	១៩៨៣	អាយុ	១៩៨០
អាសយដ្ឋាន	ភូមិក្តុម្ពី ឃុំគោកព្រីង ស្រុកស្វាយជ្រំ ខេត្តស្វាយរៀង	អាសយដ្ឋាន	ភូមិក្តុម្ពី ឃុំគោកព្រីង ស្រុកស្វាយជ្រំ ខេត្តស្វាយរៀង
មុខរបរ	កសិករ	មុខរបរ	គ្រូបង្រៀន

ក. អំពីទំនាក់ទំនងក្នុងគ្រួសារ

រយៈពេលនៃការរស់នៅជាមួយគ្នា ៖ ៧ ឆ្នាំ

បានធ្វើពិធីជួបជុំតាមប្រពៃណី៖ កាលពីថ្ងៃទី ១៧ ខែ ០៥ ឆ្នាំ ២០០៣ 4

មានកូន-កូនចិញ្ចឹម៖ ✓ មាន គ្មាន។ ប្រសិនបើមាន សូមបំពេញលើទម្រង់ដោយឡែក។

យើងខ្ញុំទាំងពីរនាក់ដូចមានរាយនាមខាងលើ សូមប្រកាសថា៖ យើងខ្ញុំពិតជាស្រឡាញ់គ្នា ព្រមទាំងបានបង្កើតនូវទំនាក់ទំនងគ្រួសារដូចជាប្តី និងប្រពន្ធ ដោយគោរព ថែរក្សា និងចែករំលែកនូវការទទួលខុសត្រូវរវាងគ្នា និងគ្នាទៅវិញទៅមក។

យើងខ្ញុំសូមប្រកាសជាផ្លូវការ ក្នុងឯកសារនេះថា៖ ការប្តេជ្ញាចិត្តនៃសេចក្តីស្រឡាញ់យើងខ្ញុំទាំងពីរនាក់ ពិតជាមានសារៈសំខាន់ណាស់ក្នុងការជីវិត និងទទួលស្គាល់ថាខ្ញុំឈ្មោះ សុខ សេរី 5 *និងខ្ញុំឈ្មោះ ព្រំ សីហា បានរួមរស់នៅជាមួយគ្នាជាគ្រួសារ ដូចជាប្តី និងប្រពន្ធ។*

គូភាគីខាងលើបានបង្ហាញនូវឆន្ទៈរបស់ខ្លួនដោយសេរី និងពេញចិត្ត។ ភាគីទាំងពីរជានិងទទួលខុសត្រូវចំពោះសេចក្តីថ្លែងរបស់ខ្លួនទាំងស្រុង។ សេចក្តីថ្លែងនេះមិនមែនជាទស្សនៈ និងការទទួលខុសត្រូវរបស់អង្គការសហគមន៍ឥន្ទធនូកម្ពុជាឡើយ។ លិខិតនេះផ្តល់ឲ្យសាមីខ្លួនយកទៅប្រើប្រាស់តាមដែលអាចប្រើប្រាស់បាន។ 6

ទំព័រ១នៃ៣

(សូមមើលរូបឧទាហរណ៍និងលេខតំណាងតាមចន្លោះបំពេញ)

1. និង 2.សូមអ្នក**បំពេញ** ***ថ្ងៃ ខែ និងឆ្នាំ*** និង ***ទីតាំង***ដែលភាគីទាំងពីរផ្តិតមេដៃក្នុងសេចក្តីថ្លែងទំនាក់ទំនងគ្រួសារ។

3. ***ភាគី(ក) និងភាគី(ខ)***៖ នេះជាឈ្មោះគូភាគីសហព័ទ្ធ ដែលបានរួមរស់ជាមួយគ្នា ដូចជាប្តី និងប្រពន្ធ។ ត្រង់ចំណុចនេះមិនបានដាក់ ' ភេទ ' ទេ ដោយហេតុថា អាពាហ៍ពិពាហ៍ ឬទំនាក់ទំនងគ្រួសារ ឬសហព័ទ្ធ ឬប្តីប្រពន្ធ មិនគួរមានការរើសអើងលើភេទរបស់បុគ្គលឡើយ។

-***អាយុ***៖ សូមអ្នកដាក់ ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំកំណើត ឲ្យពេញលេញ ដូចដែលបានចុះក្នុងសៀវភៅស្នាក់នៅ ឬអត្តសញ្ញាណប័ណ្ណ។

-***អាសយដ្ឋាន***៖ សូមអ្នកដាក់អាសយដ្ឋានបច្ចុប្បន្ន ដែលគាត់កំពុងរស់នៅជាមួយគ្នា។ ជាទូទៅសូមអ្នកចម្លងចេញពីសៀវភៅស្នាក់នៅ ឬលិខិតបញ្ជាក់ការស្នាក់នៅបណ្តោះអាសន្ន។

4. ***រយៈពេលនៃការរស់នៅជាមួយគ្នា***៖ ទីនេះសូមអ្នកសរសេរត្រឹមតែចំនួនឆ្នាំ ដែលគូភាគីបានរស់នៅជាមួយគ្នា។

-***បានធ្វើពិធីជួបជុំតាមប្រពៃណី***៖ សូមបំពេញកាលបរិច្ឆេទនៃកម្មវិធី សែនព្រេន ការចូលព្រះវិហារ ឬនិមន្តព្រះសង្ឃសូត្រមន្តផ្តល់ជ័យមង្គលជាដើម ដែលសបញ្ជាក់អំពីការប្តេជាចិត្តរួមរស់នៅជាមួយគ្នាជាដៃគូជីវិត។ ចំនុចនេះអាចរាប់បញ្ចូលទាំងការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ទៅតាមប្រពៃណីផងដែរ។ ប្រសិនបើគូភាគីមិនចាំពីថ្ងៃ និងខែទេ នោះគេអាចដាក់តែឆ្នាំក៏បានដែរ។

5.*ក្នុងចំណុចកូន - កូនចិញ្ចឹម*៖ សូមគូសក្នុងប្រអប់មាន ឬ គ្មាន តាមស្ថានភាពជាក់ស្តែងរបស់ដៃគូ។ សូមរាប់តែកូនដែលស្ថិតនៅក្នុងបន្ទុករបស់ភាគីទាំងពីរ បូករួមកូនដែលពេញវ័យផងដែរ។ តាមការអនុវត្តជាក់ស្តែងបុគ្គលអ្នកស្រឡាញ់ភេទដូចគ្នាមួយចំនួនអាចមានកូនបង្កើតពីការរៀបចំ ឬទំនាក់ទំនងណាមួយ និងកូនចិញ្ចឹមរួមនៃដៃគូឬភាគីណាមួយបានសុំកូនអ្នកដទៃមកចិញ្ចឹមបីបាច់ថែរក្សា។

លេខយោងទំព័រទី១

ចុងទំព័រទី១ "*គូភាគីខាងលើបានបង្ហាញនូវឆន្ទៈរបស់ខ្លួនដោយសេរី និងពេញចិត្ត។ ភាគីទាំងពីរ ថានឹងទទួលខុសត្រូវចំពោះសេចក្តីថ្លែងរបស់ខ្លួនទាំងស្រុង។ សេចក្តីថ្លែងនេះមិនមែនជាទស្សនៈ និងការទទួលខុសត្រូវរបស់អង្គការសហគមន៍ឥន្ទធនូកម្ពុជាឡើយ។ លិខិតនេះផ្តល់ឱ្យសាម៉ីខ្លួនយកទៅប្រើប្រាស់ទៅតាមលទ្ធភាពដែលអាចប្រើប្រាស់បាន។*

<u>កថាខណ្ឌទី១</u>៖ នេះគឺបញ្ជាក់ជាម្តងទៀតថា ភាគីដែលផ្តិតមេដៃលើសេចក្តីថ្លែងទំនាក់ទំនងគ្រួសារនេះគឺចេញពីឆន្ទៈ ភាពសុខចិត្ត និងពេញចិត្តរបស់ភាគីទាំងពីរ។

<u>កថាខណ្ឌទី២</u>៖ នេះជាការប្តេជ្ញាចិត្តផ្ទាល់របស់ភាគី ដែលទទួលស្គាល់សេចក្តីថ្លែងទំនាក់ទំនងគ្រួសារនេះថាជារបស់ខ្លួនពិតប្រាកដមែន ហើយទទួលខុសត្រូវចំពោះអំពើទាំងឡាយណាដែលអាចជាផលខូចខាតផ្ទុយពីឆន្ទៈបានចែងនៅក្នុងទម្រង់នេះ។ ឧទាហរណ៍៖ ភាគីមិនអាចលើកសំអាងថា ខ្លួនមិនយល់នូវអត្ថន័យទាំងស្រុងនៅក្នុងសេចក្តីថ្លែងទំនាក់ទំនងគ្រួសារនេះឡើយ។

<u>កថាខណ្ឌទី៣</u>៖ ក្នុងកថាខណ្ឌនេះ អង្គការសហគមន៍ឥន្ទធនូកម្ពុជាមិនមែនជាភាគីមួយនៃសេចក្តីថ្លែងនេះឡើយ។ ដូច្នេះ វាមិនមែនជាការទទួលខុសត្រូវរបស់អង្គការសហគមន៍ឥន្ទធនូកម្ពុជាចំពោះការខូចខាតទាំងឡាយណាដែលកើតចេញពីសេចក្តីថ្លែងទំនាក់ទំនងគ្រួសារនេះទេ។ ទន្ទឹមនឹងនេះ អង្គការសហគមន៍ឥន្ទធនូកម្ពុជាក៏លើកកម្ពស់សិទ្ធិក្នុងការសម្រេចចិត្តរបស់ភាគីផងដែរ។

<u>កថាខណ្ឌទី៤</u>៖ ចំណុចនេះបញ្ជាក់ពីការព្រមព្រៀង ដោយគ្មានការបង្ខិតបង្ខំទៅលើគូភាគី សាក្សី និងអាជ្ញាធរមូលដ្ឋានឱ្យចុះសេចក្តីថ្លែងទំនាក់ទំនងគ្រួសារនេះឡើយ។ ដោយសារតែនៅប្រទេសកម្ពុជាមិនទាន់មានច្បាប់អាពាហ៍ពិពាហ៍អ្នកស្រឡាញ់ភេទដូចគ្នា ហើយសេចក្តីថ្លែងទំនាក់ទំនងគ្រួសារក៏មិនមែនជាឯកសារគតិយុត្តរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលដែរ។ ដូច្នេះការធ្វើសេចក្តីថ្លែងទំនាក់ទំនងគ្រួសារនេះគឺត្រូវឈរលើគោលការណ៍ស្ម័គ្រចិត្ត និងការប្តេជ្ញារបស់ភាគីឯកជន។ នេះមានន័យថាការប្រើប្រាស់សេចក្តីថ្លែងទំនាក់ទំនងគ្រួសារ គឺជាលទ្ធភាពរបស់អ្នកពាក់ព័ន្ធដែលយល់ច្បាស់នៃទម្រង់សេចក្តីថ្លែងទំនាក់ទំនងគ្រួសារ ហើយប្រើប្រាស់ទម្រង់នេះ ដើម្បីការពារឧត្តមប្រយោជន៍ផ្សេងៗរបស់គ្រួសារអ្នកស្រឡាញ់ភេទដូចគ្នា។

ទំព័រទី២ នៃសេចក្ដីថ្លែងទំនាក់ទំនងគ្រួសារ

7. ការផ្តិតមេដៃ របស់ភាគី៖

- ភាគីត្រូវផ្តិតមេដៃស្តាំ ប្រសិនបើគ្មានមេដៃស្តាំទេ គឺត្រូវផ្តិតម្រាមដៃណាមួយ នៃភាគីនោះ។ ក្នុងករណី គូភាគីមានពិការភាពកាយសម្បទា (ពិការដៃទាំងសងខាង) គូភាគីអាចស្នើសុំសាក្សីជួយសរសេរបញ្ជាក់ត្រង់ចំណុចផ្តិតមេដៃអំពីស្ថានភាពពិការភាពនៃបុគ្គលនោះបាន។ *(ឧទាហរណ៍៖ ភាគី "ក" មិនមានប្រអប់ដៃទេ)*។
- គូភាគីត្រូវផ្តិតមេដៃរាល់ទម្រង់នៃសេចក្តីថ្លែងទំនាក់ទំនងគ្រួសារ។
- ទឹកពណ៌ដែលត្រូវផ្តិតមេដៃត្រូវប្រើពណ៌ខៀវ។
- ការសរសេរឈ្មោះ ត្រូវសរសេរពីខាងក្រោមស្នាមមេដៃ ។
- ចាំបាច់ណាស់ តម្រូវឱ្យគូភាគីដែលជាម្ចាស់សេចក្តីថ្លែងទំនាក់ទំនងគ្រួសារសរសេរដោយផ្ទាល់ដៃ។ ក្នុងករណីគូភាគីមិនចេះអក្សរ ពួកគាត់អាចស្នើសុំឱ្យសាក្សី ឬមេភូមិ ជួយបំពេញឱ្យបាន។

8 សាក្សី៖

- សូមអ្នកបំពេញឈ្មោះរបស់ភាគី នៅក្នុងចំណុចត្រេ។
- តាមអត្ថន័យក្នុងចំណារនេះ សាក្សីបានយល់ព្រមដោយស្ម័គ្រចិត្តថា ខ្លួនបានឃើញ និងដឹងឮថាភាគីទាំងពីរព្រមព្រៀងចំពោះមុខសាក្សីពិតប្រាកដមែន។
- ការផ្តិតមេដៃ គូភាគីត្រូវតែធ្វើនៅចំពោះមុខសាក្សី។
- ដូចគ្នានេះផងដែរ ការផ្តិតមេដៃប្រើប្រាស់ទឹកថ្នាំពណ៌ខៀវដូចគ្នានឹងចំណុច(ខ.១)ដែរ

ចំណាំ៖ សូមជៀសវាងដាច់ខាតការផ្តិតមេដៃ ដែលមិនធ្វើនៅចំពោះមុខសាក្សី។ ដោយហេតុថាវាខុសនឹងចំណារពីខាងលើ ដែលថាសាក្សីបានឃើញ និងដឹងឮ។

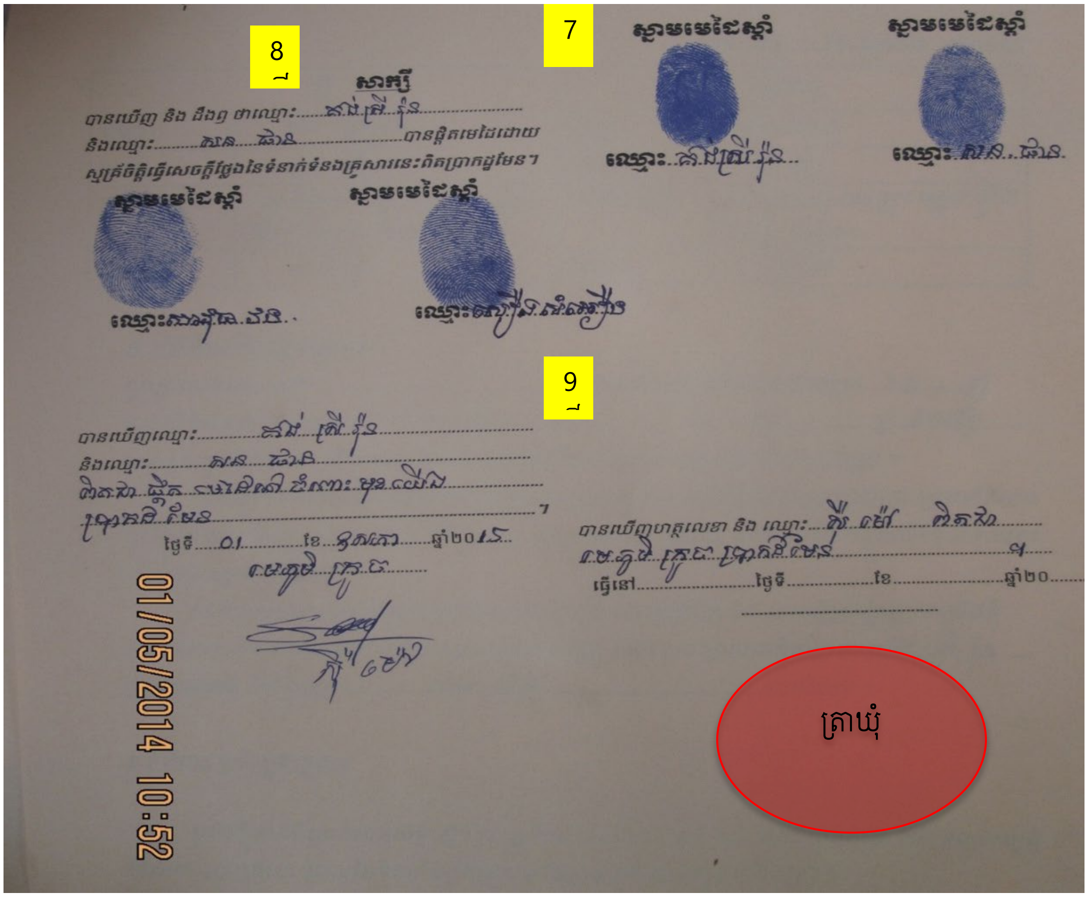

9.ហត្ថលេខារបស់អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន៖

ឃ្លាដែលត្រូវសរសេរ សម្រាប់មេភូមិ ៖

- អ្នកត្រូវបំពេញចំណុចគ្រេៗ នូវឈ្មោះរបស់ភាគី បន្ទាប់មកទៀតអ្នកត្រូវសរសេរនៅក្នុងចំនុចគ្រេៗថា *ពិតជាបានផ្តិតមេដៃ នៅចំពោះមុខយើងពិតប្រាកដមែន។*
- ភាគច្រើន មេភូមិមានត្រាឈ្មោះផ្ទាល់ខ្លួន ហេតុដូចនេះគាត់ត្រូវវាយត្រាឈ្មោះនោះ នៅខាងក្រោមហត្ថលេខារបស់ខ្លួន។

ឃ្លាដែលត្រូវសរសេរ សម្រាប់ប្រធានក្រុមប្រឹក្សាឃុំ /សង្កាត់ (គេច្រើនហៅ ថាមេឃុំៗ)

- អ្នកត្រូវបំពេញចំណុចគ្រេៗ ក្នុងបន្ទាត់ទី១ ដោយដាក់ឈ្មោះមេភូមិ។ បន្ទាប់មកទៀតត្រូវសរសេរថា *.....ពិតជាមេភូមិប្រាកដមែន.......* ។

- ក្រោយពីចុះហត្ថលេខាមេឃុំហើយ គាត់នឹងបោះត្រាប្រចាំឃុំ ដែលត្រានេះភាគច្រើនកាន់កាប់ដោយស្មៀនឃុំ ។

លេខយោងទំព័រទី២

នៅចុងទំព័រទី២ នៃសេចក្តីថ្លែងទំនាក់ទំនងគ្រួសារនេះ មានពីរកថាខណ្ឌបានសរសេរថា៖ “*យើងខ្ញុំទទួលស្គាល់ថាសេចក្តីថ្លែងទំនាក់ទំនងគ្រួសារនេះ គ្មានតម្លៃគតិយុត្តស្មើនឹងសំបុត្រអាពាហ៍ពិពាហ៍ទេ វាគ្រាន់តែជាសេចក្តីថ្លែងនៃការប្តេជ្ញារបស់យើងខ្ញុំទាំងពីរនាក់ប៉ុណ្ណោះ។ យើងខ្ញុំនឹងធ្វើការចុះសំបុត្រអាពាហ៍ពិពាហ៍ទៅតាមច្បាប់ នៅពេលដែលមានច្បាប់ចែងអំពីទំនាក់ទំនងគ្រួសារនៃអ្នកស្រឡាញ់ភេទដូចគ្នា។*"

<u>**កថាខណ្ឌទី១៖**</u> គឺមានន័យបញ្ជាក់ថា ប្រាប់ទាំងភាគីនៃទំនាក់ទំនងគ្រួសារ និងអាជ្ញាធរពាក់ព័ន្ធថា សេចក្តីថ្លែងទំនាក់គ្រួសារនេះ<u>មិនមែនជាសំបុត្រអាពាហ៍ពិពាហ៍ទេ</u> ដើម្បីកុំឱ្យអាជ្ញាធរ និងភាគីនៃកិច្ចសន្យាមានការយល់ច្រឡំថា ពួកគេកំពុងតែធ្វើសំបុត្រអាពាហ៍ពិពាហ៍។ កថាខណ្ឌនេះហើយ ដែលជាចំណុចបញ្ចុះបញ្ចូលយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការធ្វើឱ្យ អាជ្ញាធរ និងសាក្សីទាំងឡាយមានការទុកចិត្ត ថាការចុះសេចក្តីថ្លែងទំនាក់ទំនងគ្រួសារ និងការធ្វើសាក្សីដឹងឮនៃឯកសារនេះ មិនមែនជាអំពើខុសច្បាប់ឡើយ។

<u>**កថាខណ្ឌទី២៖**</u> ឃ្លាដែលថា យើងខ្ញុំនឹងធ្វើការ<u>*ចុះសំបុត្រអាពាហ៍ពិពាហ៍ទៅតាមច្បាប់នេះ*</u> វាជាការបង្ហាញនូវចេតនារបស់ភាគីនៅចំពោះមុខសមត្ថកិច្ចថា ភាគីនៃទំនាក់ទំនងគ្រួសារនេះមានបំណងគោរពច្បាប់របស់ប្រទេស និងចង់ឱ្យរាជរដ្ឋាភិបាលយកចិត្តទុកដាក់អំពីស្ថានភាពគតិយុត្តរបស់អ្នកស្រឡាញ់ភេទដូចគ្នា។ នេះជាការបង្ហាញឱ្យឃើញថា ការរស់នៅនៃគ្រួសារអ្នកស្រឡាញ់ភេទដូចគ្នាត្រូវការការគាំទ្រផ្នែកច្បាប់ ហើយវាក៏ជាការទទួលខុសត្រូវរបស់ប្រទេសស្តីពីគតិយុត្តមួយ ដែលជានាការពារ ការទទួលខុសត្រូវនៃកាតព្វកិច្ច និងករណីយកិច្ចចំពោះគ្រួសារអ្នកស្រឡាញ់ភេទដូចគ្នា។ ដោយហេតុថាគ្រួសារអ្នកស្រឡាញ់ភេទដូចគ្នា គឺជាផ្នែកមួយនៃសង្គមជាតិផងដែរ។

៩.   ការរក្សាទុកទម្រង់សេចក្តីថ្លែងទំនាក់ទំនងគ្រួសារ

ក្រោយពេលដែលគូភាគីបានចុះរួចរាល់ហើយ គូភាគីគួរតែចម្លងទម្រង់សេចក្តីថ្លែងទំនាក់ទំនងគ្រួសារនេះទុកសម្រាប់ភាគីទាំងសងខាង និងរក្សាទុកនៅកន្លែងដែលខ្លួនយល់ថាមានសុវត្ថិភាព និងសន្តិសុខសម្រាប់ជាប្រយោជន៍របស់ក្រុមគ្រួសារ។ បន្ថែមទៅលើនោះ ដៃគូអាចផ្តល់ព័ត៌មានពីការចុះមកកាន់អង្គការសហគមន៍ឥន្ទធនូកម្ពុជា (រ៉ក់) សម្រាប់ការចងក្រងព័ត៌មាននៃសហគមន៍អ្នកស្រឡាញ់ភេទដូចគ្នាទូទាំងប្រទេស។ សូមបញ្ជាក់ថា វាមិនមែនជាកាតព្វកិច្ចដែលដៃគូត្រូវតែធ្វើនោះទេ ប៉ុន្តែវាជាការចូលរួមចំណែកលើកកម្ពស់ស្ថានភាពអ្នកស្រឡាញ់ភេទដូចគ្នាផងដែរ។ រាល់ព័ត៌មានដែលរ៉ក់ទទួលបាននៃការចុះនូវទម្រង់នេះ នឹងត្រូវរក្សាការសម្ងាត់។

ក្បាលបញ្ជី

ដើម្បីជួយសម្រួលដល់ការរក្សាទុកទិន្នន័យ រាល់ទម្រង់សេចក្តីថ្លែងទំនាក់ទំនងគ្រួសារបានភ្ជាប់ជាមួយក្បាលបញ្ជីដែលមានលេខរៀង និងព័ត៌មានពីដៃគូដែលអ្នកសម្របសម្រួលមានដូចជាអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាននិងសមាជិកសកម្មរ៉ក់ជាដើម ចូលរួមជួយបំពេញ និងរក្សាទុកផងដែរ។

អំពីអង្គការសហគមន៍ឥន្ទធនូកម្ពុជា (រ៉ក់)

អង្គការសហគមន៍ឥន្ទធនូកម្ពុជា (រ៉ក់) គឺជាអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលមួយដែលដឹកនាំដោយអ្នកស្រឡាញ់ភេទដូចគ្នា ធ្វើការគាំទ្រសិទ្ធិអ្នកស្រឡាញ់ភេទដូចគ្នា និងមានទស្សនវិស័យចង់ឃើញអ្នកស្រឡាញ់ភេទដូចគ្នានៅប្រទេសកម្ពុជា អាចរស់នៅដោយទទួលបានការគោរព ការទទួលយកការពិត និងសិទ្ធិមនុស្សពេញលេញ និងស្មើភាពគ្នាលើគ្រប់វិស័យនៃសង្គម ជាពិសេសពីក្រុមគ្រួសារ សហគមន៍ និងអាជ្ញាធរ។ ពួកយើងប្រាថ្នាចង់ឃើញពលរដ្ឋកម្ពុជាដែលជាអ្នកស្រឡាញ់ភេទដូចគ្នា មានអារម្មណ៍សប្បាយរីករាយ រស់នៅជាខ្លួនឯង និងរស់នៅក្នុងជីវិតដ៏រីករាយ។

* * * * *

-វិដេអូពន្យល់បន្ថែមពីសេចក្តីថ្លែងទំនាក់ទំនងគ្រួសារ https://www.youtube.com/watch?v=p1TTptvx6lY

- ព័ត៌មានទំនាក់ទំនងមកកាន់សហគមន៍ឥន្ទធនូកម្ពុជា

  - លេខទូរសព្ទ ០១២ ៤៨១ ៥៦១ / ០៩០ ៨៧ ៥៩ ២៩
  - បណ្តាញសង្គមហ្វេសប៊ុក៖ @rockhmerlgbt2009
  - គេហទំព័រ៖ www.rockcambodia.org